

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Odprto pismo

veleslavnemu c. k. namestniku za Štajersko, visokorodnemu g. baronu Kübecku.

Državna osnovna postava od dne 21. decembra 1867 o občnih pravicah državljanov za kraljevine in dežele zastopane v državnem zboru. Člen 19. „Vsa narodna plemena v državi so enakopravna, in vsako pleme ima nepovredljivo pravico svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti.“ Franc Jožef I. r. Baron Beust I. r. Grof Taaffe I. r. Baron John I. r. M. L. Baron Becke I. r. Vitez Hye I. r.

Vaša visokorodnost kot c. k. namestnik za Štajersko račila je v deželni zboru dne 17. decembra med dr. Vošnjakovim govorom javno izraziti, ka „nikakor ne“ meri vladni kan na germanizacijo, in malo pozneje v svojem govoru opaziti, „ka vladi nikakor ne pride na misel, slovensko narodnost zatirati.“ Kako pa se s tem sklada obsodba podpisanega župnika na 100 gld. globe in poplat poverjeniških stroškov 11 gl. 28 kr. zato, ka je vodil župne matice v slovenskem jeziku (vsa narodna plemena so enakopravna, in vsako ima nepovredljivo pravico svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti. Franc Jožef I. r.)? — Vlada ne kani zatirati slovenske narodnosti, a visoko c. k. popečiteljstvo za notranje poslove je potrdilo v polni zadržini obsodbo veleslavnega c. k. namestnika za Štajersko, visokorodnega g. Kübecka št. 1981/praes. o navedenem primeru. Vlada „nikakor ne“ kani germanizovati, zakaj pa je dotičnemu župniku naročito ukazano, nadalje matice voditi v nemščini? ako ne, da bode nekdo tretji iste vodil v nemškem jeziku na župnikove potroške; vsaj ima vsako pleme nepovredljivo pravico svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti! Uredi dajajo prvič opomeno, drugič ukor, tretjič kazen ali globo.

1868. l. naročili so nekteri vladike podredjenemu duhovništvu, da pri vpisavi otrok iz državljanskih hišnih zakonov ne sme spolnjevati predelov „zakonski“, „nezakonski“ itd. Proti tem ukazom, ki bi utegnoli za društvene razmere imeti neugodne posledke, dalo je visoko c. k. ministerstvo za notranje poslove po štajerskem namestništvu od dne 25. septembra 1868, št. 4681, cerkvenim predstojništvom državni postavi primeren pouk, da se namreč teh drže, a ne vladiskih naredeb, toda kazni ali globe nij zato naložilo nijnemu vladiki, da si so se bitno doteknoli previšnjega patenta danega dne 29. februarja 1784, a podpisanemu župniku je mahoma globa naprčena, akoprem je postavno postopal in vsled omenjenega člena državnih osnovnih zakonov narodni jezik zakonito rabil. Vsa narodna plemena v državi so enakopravna,

in vsako pleme ima nepovredljivo pravico svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti. Vidi zgornje podpise. Jeli so oziroma na ta člen Slovenci izvržek?

Pri sv. Barbari v Halozah dne 13. januarja 1874. M. Raič, župnik.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(Konec.)

Za gospodarski odsek o predlogu poslanca dr. Poklukarja o loško-tržaški in ljubljansko-karlovski železnici, poroča poslanec Murnik, kateri stavi predlog, da se c. kr. vladi izroči prošnja za izvršitev teh železniških prog.

Dr. Razlag poudarja potrebo teh železnic, omenja glasovanja v državnem zboru zaradi posojila, in graja nekatere domače časnike, ki so kranjske državne poslance, zaradi glasovanja napadali.

Predlog odbora se potem sprejme.

Poslanec Lavrenčič poroča za šolski odsek o predlogu dr. Razlagovem zaradi zboljšanja šolstva na Kranjskem in nasvetuje, da se predlog izroči deželnemu odboru v poročevanje v prihodnjem dež. zboru.

Dr. Razlag toplo podpira ta nasvet, ker ako se ne bodo ljudskim učiteljem plače povišale, hočejo se obrniti na državni zbor, da vlada prevzame šolstvo in da bi bili učitelji državni uradniki, kar ne bi bilo dobro.

Dr. Bleiweis pravi, da učiteljem prav iz srca privoščim veliko plačo, in da naj se svobodno zaradi tega obrnejo na državni zbor. Omeniti pa (pravi da) mora, da je dr. Razlag povzel to vest in poduk o šolstvu iz „Laib. Schulzeitung“ in to nij „naše gore list“.

Poslanec Horak govori v svoji nemščini in pravi: Kaj šolmaštri! Naj gredo kamor hočejo! Saj njih ne bode nikoli zmanjkalo, nikar se ne bojte! Saj so tudi takrat djali, ko je šlo več naših duhovnikov v Ameriko, da nam bode duhovnov zmanjkalo, pa jih je še zmirom zadosti! (Klerikalni listi pa tarnajo, da jih manjka! G. Horak, kdo ima prav? Ur.) Tako je tudi s šolmaštri.

Dr. Razlag odgovarja in omenja, da je dr. Bleiweis nedavno napravil dva uda te zbornice, med njimi tudi njega za pesnika. Ravno taka je tudi s tem, da denes trdi, da se je on (Razlag) podučil iz „L. Schulzeitung“. To nij res, ker govoril je o šolstvu in učitelji, in o tem vprašanji z g. učiteljem Matevž Močnikom, kateri bode menda baš dr. Bleiweisu zdel se v tem dobro podučen.

Predlog šolskega odseka se potem sprejme, občini Sturija se dovoli 50% priklada na davke, za zidanje šole.

Dr. Supan poroča o proračunu za normalni šolski zaklad za leto 1874, in stavi v imenu finančnega odseka sledeče predloge:

1. Stroškov je 28.209 gl. 62 kr., dohodkov 10.662 gl. 47 kr.; tedaj se ima iz deželnega zaklada doplačati 17.547 gold. 15 kr.

2. Definitivni stroški svot, ki so za posamezne šolske občine preliminirane, se smejo zgoditi le na podlagi računskih sklepov in v teh dokazanih faktičnih stroškov preliminiranih zneskov, in podpora se ima znižati, ako je prevelika, ali ko bi se imela porabiti za take namene, katere preskrbovati ima občina dolžnost, posebno a) za poprave ali prezidavanja in dozidovanja; b) za napravljenje orodja; c) za nakupovanje učil za revne šolarje.

3. Deželnemu odboru naj se naroči, da na to dela, da pri onih šolah, ki hočejo podpore iz normalnega šolskega zaklada, občina preskrbi kurjavo, svečavo in čedenje šolskih prostorov za pavšalni znesek, o katerem se ima dogovoriti na več let.

4. Podpirane šole morajo ob svojem času svoje dokumentirane računske sklepe predložiti, in tem tudi inventarije o vseh k šoli spadajočih predmetih in pravicah preložiti, in v njih posebno tudi pojasniti, ali ima šola pravico, kurjavo dobiti.

5. Deželnemu odboru naj se naroči, da poizve, ali se naturalni doneski pri posameznih šolah nemajo smatrati za šolske dohodke, in naj na to dela, da se tam, kjer je to še tako, primerni relucijski doneski v prihodnje preliminarije umeste.

6. Deželni šolski svet se naprosi, naj čuje, da se na šolski čas, ki je za posamezne kraje postavno določen, točno pazi.

7. Peticija kranjskega učiteljskega društva, naj se dajo učiteljem plače take, kakor jih imajo v nižji Avstriji, naj se deželnemu odboru z naročenjem odda, naj v sporazumljenji s c. kr. šolskim svetom v prihodnjem zasedanji o tem opravičene predloge stavi.

Predlogi finančnega odseka se sprejmo.

Poslanec Murnik nasvetuje v imenu deželnega odbora:

„Deželni zbor naj pritrdi prošnji občinskih predstojništev sodnijskih okrajev Ribnica in Velike Lašice, da bi se ta dva sodnijska okraja izločila iz sodišča c. kr. okrožne sodnije v Novem mestu in da bi prišla k sodišču c. kr. deželne sodnije v Ljubljani.“

Zbornica to odobri.

S tem je dnevni red končan.

Deželni glavar dr. vitez Kaltenegger se v kratkem spominja vspešnega delovanja

deželnega zbora, in posebno naglašajo to, da v tem zasedanju je imel deželni zbor prvokrat čas izvršiti svoje poslove, ne da bi bil priganjevan seje zaključiti. Deželni glavar omenja veselja v cesarski rodovini, po rojstvu princesinje Elizabete, hčere princesinje Gizele in zakliče trikrat „hoch“ in „slava“ cesarju, katerega klica se vsi poslanci udeleže.

Dr. Bleiweis — po stari navadi — se v imenu zbora zahvaljuje deželnemu glavarju, da je tako takno in brezstransko vodil obravnavanje.

Potem naznanja deželni glavar, da je kranjski deželni zbor sklenen.

Ta zadnja seja je trajala 7 ur.

Štajerski deželni zbor.

[Izv. dop.]

18. seja 12. januarja. Bärnfeind interpeluje cesarskega namestnika zaradi nekaterih nerodnosti, ki so se godile pri praznovanju petindvajsetletnice cesarjeve, katero je napravila zgornja realca v Gradcu. Govoril je namreč profesor Zwiedinek v čisto prusaškem smislu in celo v cesarski pesmi so se nekatere besede spremenile. Pelo se je namesto: *Müchtig durch des „Glaubens“ Stütze — Müchtig durch der „Einheit“ Stütze*; druga strofa pa, katera govori o armadi, se je izpustila. Kubek odgovarja, da je sam bil navzočen in da se nič takega ni prigodilo, kar bi žalilo patriotizem.

Potem je bilo posvetovanje o napravi novih gruntnih knjig. Da si so nekateri govorniki povdarjali, da bi ta postava se morala dati od državnega zbora, vendar ni nikdo stavil predloga, da se naj postava vrne državnemu zboru. Vladni načrt se je sprejel z malimi spremembami. Zastran tako imenovane deželne table (*Landtafel*) omenja dr. Rechbauer, da je ta naprava ostanek feudalnih časov in bi se morala odpraviti.

Dr. Dominkuš predloži, da se samo ona posestva zapišejo v deželno tablo, katerih lastniki imajo pravico voliti v velikem posestvu. Obveljal pa je Schreinerjev predlog, da se vpišejo vsa posestva, katera so dozdaj bila vpisana.

Proti temu sta govorila dr. Srnec in dr. Dominkuš.

(19. seja 13. januarja.) Dr. Nekerman vpraša vlado, zakaj še ni obravnavala vloge celjskega šolskega svetovništva zaradi ločitve celjske okolice od mesta in naprave posebne ljudske šole za okolico.

Deželni odbor naznaja, da se je obrnil do vlade zavoljo odprave silnega legalizovanja.

Na dnevnem redu je načrt nove občinske postave. Odbor za občinske zadeve nasvetuje med drugimi spremembami stare občinske postave, da se naj napravijo tako imenovane „upravne občine“ (*„Verwaltungsgemeinden“*) po združenju več občin, ako bi te same za se ne mogle opraviť svojih opravil.

Poslanec Zschok nasvetuje, da se celi načrt pošlje poprej v pregled političnim oblastnim, okrajnim in občinskim zastopom in še le potem prihodnjemu deželnemu zboru predloži.

Herman v obširnem govoru, v katerem se nahaja dosti resničnega, pa ravno toliko pretiranega, pobija odborove nasvete. Pravi,

da ne samo na polji občinske uprave, ampak povsod, da je velik kaos. Ne prenešeni, temuč samostalni delokrog teži občine. V prenešenem delokrogu mora občina to storiti, kar bi bila državna dolžnost; ta delokrog opravlja sam občinski predstojnik, ki pride vsled tega pogosto v dotiko z uradniki in si res večjo vrednost v takih stvarih pridobi. Zato se občine zavolj tega delokroga niso pritožile, pač pa zavolj samostalnega in v prvi vrsti, zavolj lokalne policije. Predstojnik bi moral znati vse postavbe, kar ni mogoče. Kmetje in meščanje so si enaki v nevednosti. Vedno se graja stara šola, a tudi nova ne bode izredila upravnih uradnikov. Občine so bile poprej, nego države in občine bodo preživele države, če se tako naprej gospodari. Liberalizem je kriv vsega nereda v občinah. Lokalna policija je važna, pa ona ne spada k naravnemu, ampak k prenešenemu delokrogu. Policija je državna dolžnost; liberalna država, katera se vtika v vsako stvar, bi vendar morala tudi policijo v občinah prevzeti. Okrajne sodnije sicer ne bi dosti storile, celi vladni organizem bi se moral preurediti. Po načrtu se imajo občine posilno združiti. To je znamenje liberalcev, da se poslužijo sile, kjer se ljudstvo njihovim igračam neče prostovoljno udati. Pred letom 1850 so politične oblasti policijo opravljale. Tačas so bili dobri časi, ni bilo občinskih priklad, gruntni se niso prodavali. Zgodilo se je tudi, da so kmetje tu pa tam bili odrti, pa navadno samo tam, kjer so sedeli najemniki in neplahtni graščaki. Prišel je potem liberalizem s svojimi frazami o enakosti vseh, o avtonomiji in svobodnih občinah v svobodni državi. Kmetje nikjer ne najdejo varstva in shrambe in celo naši aristokrati so liberalni. Naši kmetje hočejo vladati, ne sami vladati. Žandarmerija je nepotrebna, ker nedela družega, kakor da posluša in ovaja duhovnike na prižnicah. Občine bi se morale razdeliti v katastralne občine, sodnijske in politične oblasti se zopet združiti in župan v teh malih občinah imeti tak delokrog, kakoršnega so imeli župani (rihterji) pred l. 1850.

Herman nasvetuje, da se naj napravi postava, po kateri se lokalna policija odda političnim oblastnim in se združene občine po administrativnem potu ločijo.

Deželni glavar Kaiserfeld razvija v dolgem govoru svoje misli o preuredbi občinske postave. Dokazuje, da so se vse one nerednosti, o katerih zdaj tožimo, ravno tako v prejšnjih časih godile. Občinska postava pa je še le 1864. l. uvedena in tedaj še ne kaže, o njej soditi in jo že zdaj preurediti.

Po Kaiserfeldovem govoru, kateri je trajal celo uro, sklene se seja, ter se ob 5. uri zvečer zopet začne.

Govorili so še dr. Wanisch, Brandstetter, dr. Heilsberg, prof. Muhl, Bärnfeind, dr. Serbec in dr. Vošnjak.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 16. januarja.

Konfesijonelne predloge so baje cesarju v pregled izročene. 14. t. m. je baje zavoljo tega vprašanja cesar Stremayr in Lasserja k sebi poklical.

Češki „Narodni Listy“ konstatujejo, da sta Riegrova kandidata Harrach in Klani za poslanje v državni zbor. — Torej so „razpore“ vendar poleg stvarnosti tudi — Riegrove osobne antipatije krive.

V **tirolskem** deželnem zboru je bral Brandis energičen protest zoper aprilske postavbe, ki je podpisan od 29 klerikalnih poslancev, in je prosil, naj se ta protest protokolu deželnega zbora priloži, kar je deželni glavar privolil. Cesarski namestnik Taaffe je molčal. — Zbor je enoglasno izrekel, da je izpolnenje tirolskih železniških črt proti zapadu in severozapadu od Innsbruka deželni interes, ki se ne sme odlašati.

V **hrvatskem** saboru se je sprejel v tretjem branji postavni načrt o zadrukah in o povzdignjenji Belovara v kraljevo slobodno mesto. Resolucijski predlog Špunov, naj se deželni vladi za pripravljanje brzega otvorjenja univerzitet da še kredit 40.000 gld. se je enoglasno sprejel. Deželni računski sklepi za 1871 in 1872 so se po predlogu finančne komisije sprejeli.

Vnanje države.

Francoska vlada je dobila od narodne zbornice zaupnico, se ve da, izsiljeno. Pri posvetovanju levega centra o ponedeljek je bral Ernst Picard neki cirkular, kateri je minister notranjih zadev po padci kabineta na prefekte izdal, in v katerem Broglie natančno narisa plan, ki so ga stranke desnice sprejele. Te frakcije tedaj niso iz lastne volje, nego tlačene od ministerstva tako ravnale, katerega demisija je bila tedaj komedija, namerjena na drubal.

Karlisti nemajo več nadeje, da bi se v francoskem mestu Bayonne za španjsko državljansko vojsko pripravljali. Uže pred več meseci so nekateri možje pretendentu Don Karlosu svetovali, naj bode do boljših časov zadovoljen, da je gospodar severnih provincij. Zdaj se sliši, da pogovarjajo general jezuitov, pater Beckx in drugi popovi z materjo vred Don Karlosa, naj svoje kraljestvo na Navaro in baskične provincije omeji. Tudi iz militarnega obzira bo to storil, ker Baski se le na domačih gorah radi tepo. Vatikan je baje zadovoljen, da se to vprašanje tako reči, ker misli, da se na ta način Karlisti in Alfonzisti mogó sporazumeti. Ne dá se tajiti, da hočejo jezuiti s tem kompromisom novi madridski vladi pesek v oči zalučiti. Naj prej se bo brzkone vsa karlistična vojna moč na Bilbao koncentrirala, ker so baje nekateri angleški bankirji posojilo štirih milijonov funtov šterlingov od dobljenja tega važnega in varnega pristanišča odvisno storili. — Republikanski general Moriones je ob svojem času vojni naznanil, da je v prid republike v njihovem imenu novemu redu stvari soglasil. Dnevno povelje končá z besedami: „Živela republika.“ Maršal Serrano ga za to pri prvi priložnosti odstavi. — Contreras in drugovi so stopili v Algieru z ladij, in so se tam uradom predstavili, kateri jih bodo na francosko zemljo pripeljali.

Nadškof **Ledochowski** je okrajni sodnji nazvanil, da z lepo ne pride pred njo.

Dopisi.

Od sv. Duhu nad Krškimi 14. jan.

[Izv. dop.] Uže je precej časa minolo odkar so volitve za državni zbor končane bile. Ali naši fanatiki jih še sedaj ne morejo pozabiti. Volitve so jim pravi trn v peti. Tako se godi pri sv. Duhu nad Krškimi. Tukaj imamo gospoda fajmoštra, po imenu Martin Zagorjan, katerega smo sicer do grla siti, in smo ga uže pred petimi leti po pravici tožili, pa se ga le znebiti ne moremo. Slavni knežješkofjski ordinarijati nam od tiste tožbe ni nobenega odgovora dal. Omenjeni gosp. fajmošter je uže večkrat, ali skoro bi rekel, pri vsaki pridigi te volitve pred oči metal, da si so bile volitve popolnoma pošteno, ker vest

nam posestnikom pravi, da smo prav volili. Fajmoštru zato nismo hoteli ugovarjati, ker se nam zdi, da mu je uže misli zmanjkalo, in ne ve več kaj bolj podučnega iz Kristovih nauk pridigovati. Ker pa sedaj ravno farmani k izpraševanju za velikonočno izpoved, ali po tiste listke ali „cegelce“ hodijo, ne vé g. fajmošter drugega krščanskega nauka dajati, nego tiste osebe, katere „Slov. Narod“ ali „Tednik“ beró, grditi, in one volilce, ki so velečastitega gosp. Pfeiferja volili in posebno pa še njegovo osebo z grdimi psovki in lažmi črniti. On jim pripoveduje, da je naš poslanec 3000 gl. plačal, da je bil voljen. Jaz in 46 volilnih mož iz Krškega okraja mu takoj očitno izrekamo, da to je nesramna laž, in mi vsi smo pripravljeni, če tudi treba pred sodnijo pričati, da nam nij gosp. Pfeifer nobenega krajcarja obljubil in ga tudi dal nij, ampak mi smo ga le zato volili, ker je pošten, pameten in domoljuben slovenski mož, in nas bo pošteno v zboru zagovarjal, kakor je to uže v svojem prvem govoru storil. Mi tedaj Vas gosp. fajmošter tukaj očitno kličemo in rečemo, da so Vaše besede obrekovanje, in ako Vaše laši ne prekličete, Vas bomo po vsih časniki razglasili, da lažete, kar se vam kot oznanovalec Kriščeve vere ne spodobi, in naš državni poslanec g. Pfeifer bode primoran, Vas pri sodnji za svojo razžaljeno čast in poštenje tožiti. Nas volilcev je bilo nad osemdeset, in mislim, da smo prav premislili, koga smo izvolili, ker smo tudi prepričani, da imamo vrlega in vse časti vrednega zagovornika svojih narodnih pravic v državnem zboru. Še več drugih psov, katere ste na našega poslanca in nas volilce metali, Vam bi naštel, katere pa za denes še zamolčim —. H koncu Vam še kličem: kje vera peša? kje je v nevarnosti? Jaz mislim, da obrekovalci jo zatirajo, pri tacih je v nevarnosti, ne pri nas.

Domače stvari.

— (Hrvatski „Obzor“), govoreč o seji kranjskega deželnega zbora, ko je posvetoval se o 10.000 gold. podpore za izdavanje slovenskih šolskih knjig, odbija našega nemškutarja Dežmana, ki je nam Hrvate, kot svarilen izgled kazal, med drugim tako-le: „Što Dežman sam sudi o hrvatskih školah, za to nas ne boli glava, jer je i onako vrlo nevažna osoba, te mu je i dr. Zarnik dobro odgovorio, kako su svi učitelji na hrvatskih srednjih učilištih položili izpite na cislajtanskem kojem sveučilištu, i kako se učenici, koji iz hrvatskih realka polaze v Zürich, odlikuju ondje vanrednim znanjem i najbolje napreduju u nauci. No čudnovatija je Dežmanova tvrdnja o profesorih na gradačkom sveučilištu. Mi joj istina ne vjerujemo, jer znamo, da su hrvatski djaci na dobru glasu na samom bečkom sveučilištu, al kako je on to utvrdio javno u saboru kranjskom, to bi svakako bio razlog za naše kompetentne krugove, da razvide o toj tvrdnji Dežmanovoj, da li je istina, ili nije li to jednostavna kleveta“.

— (Šestnajsta slovenska predstava bo denes soboto 17. januarja. Predstavljal se bode prvič nova igra v 2 dejanjih „Zblaznela je“, katero je po Lambertovi predelani „Wahn und Wahnsinn“ francoske igre „Elle est folle“ poslovenil g.

Gecelj. Igra je jako zanimiva in gotovo ena izmed najboljših slovenskega repertoira. Zraven se bode predstavljala še mična spevoigra „Bekarjeva istorija“. Nadejati se je, da bode predstava vsaj primerno dobro obiskana.

— (Za loško železnico) sta se razen kranjskega oglašila tudi deželni zbor tržaški in koroški.

— (Volkovi) so se prikazali pri Št. Vidu na Dolenjskem. Pri enem gospodarji v Metnaji so raztrgali 7 ovac, pri drugem tri. Tudi več psov so popali.

— (Za hrano), ki se daje potujočim vojakom, plačuje vlada, kakor to objavlja c. kr. vojno ministerstvo po dogovoru z ministerstvom za deželno brambo za čas od 1. januarja do 31. decembra 1874: za Kranjsko 17 kr.; za Štajersko 22 kr.; za Koroško 21 kr.; za Primorje 20½ kr. na dan.

— (Konjska železnica v Trstu.) Gg. R. Neumayer, arhitekt, Schmidt, inženjér, in A. Werner, inženjér so pri c. kr. kupčijem ministerstvu in mestnem svetovalstvu v Trstu prosili za koncesijo, da bi smeli osnovati in oživitvoriti konjsko železnico za promet osob in blaga. Ti trije podvzetniki bodo dovršili še v jeseni tega leta štiri najpotrebnejše črte v Trstu. Poznejše se bodo zidale one, ki so manje važne. Kot cena za nepretrgano vožnjo na vseh črtah, naj bodo kolikor dolge hočejo, bo pet krajcarjev avst. velj. Vse bo jako prilično in po najnovejših iznajdbah uravnano. Ta načrt so cesarjev namestnik, župan kakor tudi ljudstvo veselo pozdravili, in nadejati se je, da bo to solidno podvzetje, za katero je potreben kapital uže pripravljen, za to za Avstrijo tako važno in bogato kupčijsko mesto največjo korist prinašalo.

Razne vesti.

* (Štatistika samoumorov na Dunaji l. 1873). V dunajskem policijskem okrožju se je zgodilo preteklo leto 216 samoumorov (leta 1872 jih je bilo pa samo 172). V lepem meseci maju in v mrzlem decembru si je največ ljudi življenje vzelo. Mož se je umorilo 182, žensk pa 34. Najmlajši morivec samega sebe je bil star 13, najstarejši 80 let. Kar se tiče načina smrti se je 77 osob obesilo, 52 ustrelilo, 33 zastropilo, 30 v vodo skočilo, 10 si jih je žile ali goltanec prerezalo, 2 osobi ste se zaklali, dve pa ste pod skočili. Na posamezne mesece se samoumori tako-le razdele: V januarju 12, v februarju 8, v marčiju 16, v aprilu 21, v maju 24, v juniju 19, v juliju 19, v avgustu 17, v septembru 15, v oktobru 21, v novembru 18, v decembru 26. Spomladi so se morili najbolj zaljubljeni ljudje, po zimi jih je pa revščina do tega dejanja silila.

Poslano.

Popolno nezapopadljivo mi je, zakaj se zadnje „Novice“ tako strahovito nad tem raztogoté, da je „Sl. Narod“ prijavil ekspenzar dr. Coste, ki je po „Noviškem“ trdenji mesto zasluženih 2000 gl. samo 936 gl. zahteval. S to prijavo je po tem takem „Sl. Narod“ le skrbel za poviksanje dr. Costove slave o nesebičnosti in o požrtvovanju za rod in dom.

Vsled poziva „Novic“ sem se podal naravnost na ljubljanski magistrat in sem izvedel iz ust mestnega župana to-le: V obeh pravadah ljubljanskega mesta (katerih je bila ena dobljena) je storil vse predbežne korake, namreč da je vse stare akte preštudiral in obe tožbi naredil gosp. dr. Suppan. Na Du-

naji nij mogel dr. Suppan ljubljanskega mesta zastopati, ker je on sam uđ državnega sodišča. Dal je pa za to vso potrebno, jako obširno informacijo dr. Wiedenfeldu. Izdelal je tudi dr. Suppan sam za ljubljansko mesto do najmanjše točke načrt o loterijskem posojilu, ki je neizmerno mnogo truda stal. Za vsa ta dela nij dr. Suppan niti enega krajcarja ljubljanskemu mestu računal, za kar bi bil moral po „Noviških“ nazorih najmanj 3000 gl. zahtevati. —

Nikdar pa še nijsem dozdal bral, da bi se bil dal dr. Suppan v „Tagblattu“ hvaliti, da vsa opravila za mesto brezplačno opravlja. Dr. Wiedenfeld je dunajsk advokat, drugega nič kot „Geschäftsmann.“ Res je veliko računal, ali on nij niti „blag“ slovensk patrijot, niti kranjski poslanec, niti kranjski dež. odbornik. On je hotel pri obeh pravadah kar je le najbolj mogoče dober zaslužek imeti, kar se mu je tudi posrečilo. Po zadnjih „Novicah“ stoji tudi „rodoljub“ dr. Costa na Wiedenfeldovem stališču. —

Vse Vaše „Noviško“ opiranje in umivanje dr. Coste s pomočjo vseh Greuterjevih „Pfuji!“ nič ne pomaga. Prijava dr. Costovega ekspenzara je tak faktum, da je pred njim ves Vaš humberg o prvaškem požrtvovanju za rod in dom, ki ga uže leta in leta tirate, naenkrat počil, kakor miline pene. — Ves slovenski klerikalni in liberalni svet je v tej zadevi soglasen v sodbi, da je dr. Costov račun zelo podoben računu dr. Wiedenfelda.

V Ljubljani 15. januarja 1874.

Dr. Zarnik.

Poslano.

Gospod urednik!

V št. 12. od 16. jan. t. l. Vašega cenjenega lista med „domaćimi stvarmi“ natisneno notico o moji trgovinski šoli blagovolite, da se občinstvo in zlasti stariši meni izročeni gojencev ne bodo po nepotrebnem vznemirjali, v toliko popraviti, da sta sicer dva gojenca v zavodu, a le na ovčjih in ne nevarnih kozah zbolela; da se zavod vsled tega na vladni ukaz nij zaprl, marveč da je podpisani ravnatelj starišem svojih gojencev dal na prsto voljo, svoje iz šole vzeti, kar so mnogi storili; da se pa z ostalimi podučevanje nadaljuje. —

Ferdinand Mah r,
lastnik trg. šole.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezní v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadoho, kašelj, naprebavljujivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najbupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno ginéval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalesscière, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se četim po enomesečnem vživanju Vaše tečne in zlahtne Revalesscière popolnem zdravega in okrepanega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razmerno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel T e s c h n e r,
slušaatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30 aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim,

Vas uljudno prositi, da mi na poštno povzete 1 funt Revalesciere navadne sorte, poleg razločnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem
Nikolaj G. Kostic.
Spricevale št. 73.704.

Přilep, pošta Holešan na Moravskem 7. maja 1873.
Ker mi je od Vas že davno prejeto Revalesciere du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebravljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalesciere 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani
Jožef Rohaczek,
gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.
V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lomči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V soboto 17. januarja 1874.

Prvikrat:

Zblaznela je.

Igra v 2 dejanjih, po francoskej „Elle est folle“ od Melesville-ja, predelal Lambert (Wahn und Wahnsinn), poslovenil J. Geceij.

Potem:

Bekarjeva istorija.

Spevoigra v 1 dejanji, od J. Jakobsona, poslovenil J. Mohorčič, godba A. Conradijeva.

Prihodnja slovenska predstava bo v nedeljo 25. januarja 1874.

Dunajska borza 16. januarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	70	"
1860 drž. posojilo	105	—	"
Akcije narodne banke	1025	—	"
Kreditne akcije	241	50	"
London	113	70	"
Napol.	9	5	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	90	"

Razpis

učiteljske službe na enorazredni ljudski šoli v Zdolah blizu Brežic s 400 gold. letne plače, 60 gold. osobne priklade in prostim stanovanjem. (S 1. majnikom t. l. bo znašala plača 550 gold.)

Slovenskega in nemškega jezika zmožni prosilci naj vložijo svoje pravilno obložene molbe do 24. t. m. pri krajnem šolskem svetu v Zdolah (Post Videm.)

Okrajni šolski svet v Brežicah (Rann).
dne 4. januarja 1874. (6—2)

Poštenih starišev, zvestega, pet-najstletnega

fanta,

ki slovensko in nemško zna, vzamem takoj za učenca v mojo štacuno, specerijskega in materijalnega blaga.

V Celji januarja meseca 1874.

(3—3) **France Kapus.**

Ozira vredno!

Medicinsko-popularna razsodba zdravilnosti in učinka
pravega

Wilhelmovega

antiartritičnega antirevmatičnega
čaja za čiščenje krvi
po resničnih dokazih.

Le mnogi dokazi izvrstne upljivosti zgoraj imenovanega čaja v protinskih in revmatičnih boleznih, potem pohvalni sprejem in rabljenje od veliko racijonalnih zdravnikov, so nas napotili, tukaj o tem važnem sredstvu govoriti. Veliko je tistih, ki vsako leto obiskujejo žvepljene toplice, da bi tam našli zlažanje in oproščenje svojih protinskih ali revmatičnih boleznih, in v resnici se vrnejo domu kot novo ustvarjeni. Dvakrat mora torej tiste boleti, katere omejeno premoženje ali nemoč, od svojega poklica, od svojih ločiti se, izključuje, udeležiti se zdravilnosti majke narave; oni so obsojeni na vedno bolezn. V tem slučaju je tedaj, kjer se ta čaj izkaže in je zategadelj visoke vrednosti. Ta čaj ima specifično upljivost na scalnico, pot in krv bolnikovo, kar smo po kemični preiskavi scalnice in potu opazovali in more vsak na protinu in revmatizmu trpeti, ki rabi ta čaj, čudno spremembo, posebno v scalnici (katera se že v malo dneh vedno bolj in bolj kaži in goša kaže na dnu, v kateri so anomalne izpeljane dražjoče tvarine) sam opazovati, pri čemer bode ob enem veselje doživeti, da bo čutil svojo bolezen vsak dan zmanjševati se in naposled celo izginiti.

Ravno tako vzroči ta čaj (vžiti, pred ko se spat gre) zbadanje na koži in jako zmerno izparjenje kože, kar bolnemu vedno veliko izlaščanje dela.

Uživanje tega čaja nij nikakor neprijetno, ne nadleguje prebavljanja in pospešuje zelo pri marsikom odpiranje telesa. Torej imamo polni uzrok, zaznamovati ta čaj ko cenilno obogateno zdravilo zoper protin in revmatizem in za čiščenje krvi.

Javna zahvala

gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen, ki je iznesel antiartritični antirevmatični krvočistilni čaj. Čisti krv zoper protin in revmatizem.

Ako tukaj javnost nastopim, je zategadelj, ker smatram prvič za dolžnost, gospodu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen, svojo iskreno zahvalo izreči za dobroto, ki mi jo je njegov krvočistilni čaj v mojej revmatičnej bolezni izkazal in potem, da bi tudi druge, ki so tej hudej bolezni propali, na ta izvrstni čaj opozorila. Nijsem v stanu, mučne bolečine, ki sem je skozi cele tri leta pri vsaki vremenski spremembi trpela, popisati, in katerih me nijšo mogla ni zdravila, ni žvepljene toplice v Badenu pri Dunaji rešiti. Brez spanja valjala sem se cele noči v postelji sem ter tje, moja slast se je manjšala vidno, moj izgled se hujšal in cela telesna moč je pojemala. Po 4 tedne dolgem uživanju imenovanega čaja sem bila svojih bolečin celo rešena, in sem se zdaj, ko že 6 tednov ne pijem več čaja, tudi celi telesni položaj se je zboljšal. Trdno sem prepričana, da bode vsak, ki v enakih boleznih pribeži k temu čaju, tudi iznajdnika njegovega, gospoda Francu Wilhelmu, kakor jaz, blagoslovil. Z izvrstnim spoštovanjem

Grofica Budschin-Streifeld.

sopruha oberstajntnanta, na Dunaji,
(12—1) Währinger Hauptstrasse.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časniki navedenih zalozah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Mariboru pri Alois Quandestu; v Celji Baumbachovi lekarni, Rauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v Lomči na Štaj. pri L. Müllerju, lek.; v Mozirji pri Tribuču; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lek.; v Slov. Gradcu pri J. Kalligaritschu, lek.; v Ljubljani P. Lassnik.

Zima pride, zima pride, zima je že tu!

Dobra, grejoča zimska obleka

varuje pred prehlajenjem, ki je začetek vsake bolezni.

Zdravilna podtelesca.

Ta so iz najfinejših Merino-volne, izvrstno grejō telo in je varujo pred prehlajenjem.

1 fine vrste, belo 1 gl.
1 " pisano 1 gl.
1 najfinejša volne 2 gl.
1 " pisano 2 gl.

1 zgornja srajca

iz najfinejšega barvanega flanela s svilenimi ali atlasnimi prsi in lepimi načrti prešita 5 gl.

Šali za gospode

vseh barv iz najfinejša volne gld. 1.50.

Potni šali

veliki, kot ogrinjalo 2 gl. in 5 gl.

Šlips za gospode in gospe

iz najtanjša volne s svilu pretkano 50 kr. in 1 gl.

Ogrinjala za gospe in deklice

à la Maria Antoinette, rudeča, modra, bela, vijolasta. So iz najtanjša berlinske volne tkana, pletena, izvrstno grejō in so najlepša in najnovjša v tem času.
1 za otroke 50 kr.
1 " deklice, najtanjša 1 in 2 gl.
1 " gospe, zelo tanko 2—5 gl.

Komašnje

iz najtanjša barvane berlinske volne pletene.
1 za otroke 50 kr.
1 " deklice 1 gl.
1 " gospe, najtanjša 2 gl.

Komašnje za gospode

iz najtanjša sukna, podložene, z lepimi gumbami prešite 5 gl.

Komašnje

iz pravega ruskega usnja z varnostnimi sponami, varuje hlače popolnem pri slabem vremenu. 1 par najtanjših 5 gl.

Dolge in kratke nogovice

najbolje vrste.

1 par dolgih za deklice 50 kr.
1 " " " gospe, najtanjša 50 kr., 1 gl.
1 " flanelnih kratkih 50 kr.
1 " iz najtanjša volne pletenih 1 gl.
1 " lovskih najtanjših 2 gl.

Posebno lepo

je nositi zelo tanka prava turška svileni Cachenez-ogrinjala za gospode po 1 gl., 2, in 5 gl.

Mušl za gospe in otroke.

1 za deklice ali otroke 1 gl.
1 ovrtnik za to 50 kr., 1 gl.
1 za deklice 2 in 5 gl.
1 popolni kinč, ovrtnik in muf dolgodlačen najtanjši 5 gl.

Rokovice

iz najtanjša mehkoobčutne volne.

1 par za gospode 50 kr. in 1 gl.
1 " " " podložene 1 in 2 gl.
1 " " " gospe in deklice 50 kr. in 1 gl.
1 " " " " podložene 1 gl.

Rokovice iz jelenjega usnja.

1 par za otroke 50 kr.
1 " " " gospe ali deklice 1 gl.
1 " " " in " z manšetami 2 gl.

1 par za gospode 1 in 2 gl.
1 " s kožo podloženi, za kočiranje 2 gl.

Vloge za v čevlje

so najbolj priporočevalne, varujejo noge pred mrazom in potem nij treba težkih zimskih čevljev nositi.

1 par za gospode, gospe ali otroke 50 kr.

Bodi luč!

Novo popravljene petrolejske svetilnice z varnostno napravo, popolnem brez duha, po najlepših izgledih dunajske razstave narejene, so najboljše vrste le pri podpisanej fabriški zalogi dobiti. Svetilnice za pri uku, delu, za družino so tako narejene, da je v 24. urah le za 2 in pol kr. tvarine treba.

1 kuhinjska svetilnica 50 kr.
1 stenska ali viseča 1 in 2 gl.
1 sobna popolna 50 kr. najlepša 1 in 2 gl.
1 za uk ali delo 1 in 2 gl.
1 salonska posebno lepa 5 gl.
1 viseča za predsobo ali delavnico 50 kr., 1 do 2 gl.
1 salonska viseča s škripci 5 gl.
1 taiste luksurijsnejše za 1, 2, 5 dražje.
1 svetilnična podloga iz Angora-volne 50 kr.

Naglo kot blisk!

Najprijetnejša zabava po zimi je drsanje, toda k temu je neogibno treba dobrih, varnih drkalic.

Vse drkalice so previdene z novo patentirano ameriškano varnostno napravo.

1 par za otroke 1 gl.
1 " " " gospe ali deklice 2 gl.
1 " " " " jako lepih, prav angleških 5 gl.
1 " za gospode 2 gl.
1 " " " najlepših 5 gl.

Gulden-Bazar, na Dunaji, Praterstrasse 66.

(312—14)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.